

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

BRNO (okr. Brno-město)

Novobranská ulice č. 3, parcela č. 257. SMO 1 : 5000 - odvozená, rok vydání 1987, list 9-0 Brno, 447 mm od Z a 234 mm od J sekční čáry, nadmořská výška cca 207 m n.m.. Sídliště-město. Vrcholný středověk, novověk. Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavebními úpravami domu na Novobranské č. 3 byly v jeho zadním traktu zdemolovány četné přístavby a vyhloubena stavební jáma pro budoucí budovu. Při výzkumu byly zdokumentovány profily na stěnách stavební jámy. Výzkum (akce UB 76/97) proběhl ve dnech 1.-6. 9. 1997 a měl především ověřit průběh středověkého resp. novověkého opevnění.

Zjištěná situace na parcele č. 257 má spíše dokumentační hodnotu. K interpretaci vrstev pomáhá především geologický vrt, který zjistil kvartérní sprašové podloží o 2,50 m níže (203 m n.m.), než byla vybagrovaná úroveň stavební jámy a tedy i spodní hrany obou nakreslených profilů. Dále je potřeba vzít v úvahu i polohu lokality vzhledem k městskému opevnění, neboť je umístěna vně hradeb. Při stavbě hradeb se zpravidla využívalo vhodné konfigurace terénu - vyvýšených míst a okraje teras. Pravděpodobně i zde byla hradba vedena po hraně jistého terénního zlomu, který po ztrátě funkce obranného systému, byl postupně v průběhu 18. a 19. století zavážen materiálem z vnitřního města. K poměrně velkým úpravám terénu však na zkoumané parcele docházelo i v průběhu středověku, jak o tom svědčí nález studny a hlavně dochovaná výška kamenného roubení. Původní hloubka studny nebyla zjištěna, neboť objekt ležel mimo stavební jámu, která navíc neměla být hlubší, než je výška zdokumentovaného profilu. Zachycený úsek studny byl vysoký 2,10 m a ve výplni sice převažoval materiál ze 14. a přelomu 14./15. století, nicméně zde bylo poměrně velké množství i novověké keramiky. Přesnější určení stáří studny bez úplného vybrání jejího obsahu nelze blíže stanovit, než na vrcholný středověk.

Richard Zatloukal, ÚAPP Brno

Prameny:

Zatloukal, R., 1997: Brno, Novobranská 3. Nálezová zpráva č. j. 135/97 uložena v archivu ÚAPP Brno.

Resumé:

Brno (Bez. Brno-město). Novobranská Gasse Nr. 3. Siedlung - Stadt. Hochmittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

BRNO (Brno-město)

Orlí ul., parc. č. 684/1,2. Sídliště. Středověk. Záchranný výzkum.

Výzkum (akce A15/97) byl vyvolán ohrožením archeologických památek dvěma sondami provedenými v rámci projektu sanace brněnského podzemí, omezil se však pouze na dokumentaci několika profilů s archeologickými souvrstvími.

Těžiště výzkumu spočívalo ve sledování sondy 1, ve které jsme dokumentovali celkem 7 profilů (P1-P6, P8). Bylo zde zjištěno mohutné antropogenní souvrství počínaje 13. stol., jež spočívalo na sprašovém podloží s povrchem v hloubce 4,8 m pod dnešní úrovní terénu. Nejzávažnějším objektem je příkopovitá deprese k. 500, orientovaná přibližně ve směru SZ - JV, jejíž dno nebylo dosaženo. Porušovala sprašové podloží i půdní typ a nejméně 4 nejstarší vrstvy (v profilu P1). Byla zaplněna ještě v průběhu vrcholného středověku, zčásti mocnými požárovými destrukcemi se zuhelnatělými kůly. Zevnitř, tj. západně příkopu, byl dokumentován objekt, patrně pozůstatek zahloubené původně dřevohliněné stavby tzv. „polozemnice“ k. 502 patrně z 1.pol. 13. stol., vně ležela kúlová jamka 501. Stratigrafická

pozice těchto objektů byla v zásadě obdobná - byly zapuštěny do půdního typu. V sondě 2 (G11) bylo zjištěno jen novověké navážkové souvrství překrývající útržek cihlového, patrně barokního zdiva.

Rudolf Procházka, ARCHAIA, pracoviště Brno

Prameny:

Procházka, R. 1997: BRNO – Orlí ul.. Blok 23, sondy. Nálezová zpráva č.j. 4/97 uložena v archivu brněnského pracoviště společnosti ARCHAIA.

Resumé:

Brno (Bez. Brno-město). Orlí Gasse. Siedlung. Mittelalter. Rettungsgrabung.

BRNO (okr. Brno-město)

Orlí ul. č. 3, parc.č. 190. Sídliště. Středověk, novověk (12. –16.stol.). Záchraný výzkum.

Během měsíce srpna a částečně i září 1997 byl, v souvislosti z celkovou rekonstrukcí domu, realizován záchraný archeologický výzkum (akce A 22/97) dvou místností západního dvorního křídla a základového výkopu pro schodiště v uličním traktu budovy na Orlí ulici č. 3. I přes poměrně skromné rozměry odkryté plochy (asi 30 m²), šlo o velice významný terénní archeologický výzkum pro poznání počátků Brna.

Obr. 1: Brno, Orlí č. 3, parc.č. 190 (akce A22/97). Zaměření plochy výzkumu.

V obou místnostech byla těsně pod odstraněnou dlažbou zachycena souvrství s objekty z období od 2. pol. 12. století – do 15. století, která byla místy narušena pouze starším renesančním zdivem, jednalo se např. o odpadní jímku z 2. pol. 13. století. (k. 502), nepravidelný oválný asi 2 m hluboký výkop s podhloubenými stěnami, zatím neznámé funkce, z 1/3 13. století (k. 513) a řadu kulových jamek. Zásadním objevem však byly teprve